

BÀI 10: MƯA

1. Các nhân tố ảnh hưởng đến lượng mưa. Giải thích sự ảnh hưởng của khí áp và gió đến lượng mưa.

- Các nhân tố ảnh hưởng đến lượng mưa: Khí áp, Frông, gió, dòng biển, địa hình.

- Giải thích sự ảnh hưởng của khí áp và gió đến lượng mưa:

+ Khí áp:

- Khí áp thấp: Thường có mưa lớn do không khí ẩm bốc hơi, ngưng tụ tạo thành mây, gây mưa.
- Khí áp cao: Mưa rất ít hoặc không mưa do có gió thổi đi, không khí không bốc hơi lên được.

+ Gió:

- Gió Tín phong: Mưa ít do gió khô.
- Gió mùa: Mùa hạ mưa nhiều do gió thổi từ đại dương vào lục địa.

BÀI 12: THỦY QUYỀN. NƯỚC TRÊN LỤC ĐỊA

2. Nêu một số loại nước trên lục địa. Ảnh hưởng của địa hình, thực vật, hồ và đầm đến chế độ nước sông.

- Nước sông; hồ; nước băng tuyết; nước ngầm.

- Ảnh hưởng của địa hình, thực vật, hồ và đầm đến chế độ nước sông:

+ Địa hình: Ở miền núi, độ dốc lớn → sông có tốc độ dòng chảy nhanh hơn ở đồng bằng.

+ Thực vật: Nơi có lớp phủ thực vật → nguồn nước ngầm phong phú, dòng chảy điều hòa.

+ Hồ, đầm: Những hồ, đầm nối với sông có tác dụng điều hòa chế độ nước sông (mùa mưa: Nước sông chảy vào hồ, đầm; mùa cạn: nước từ hồ, đầm chảy ra sông).

3. Khái niệm và phân loại hồ.

- Hồ là những vùng trũng chứa nước trong lục địa không thông trực tiếp với biển.

- Phân loại:

+ Hồ nội sinh: Hồ kiến tạo hình thành do đứt gãy. (Ví dụ ?)

+ Hồ ngoại sinh: Hồ băng hà; hồ bồi tụ do sông. (Ví dụ ?)

+ Hồ nhân tạo: Hồ được xây dựng để sản xuất thủy điện và cung cấp nước cho sản xuất. (Ví dụ?)

BÀI 13: NƯỚC BIỂN VÀ ĐẠI DƯƠNG

4. Đặc điểm về nhiệt độ và độ muối của biển và đại dương.

- Đặc điểm về nhiệt độ của nước biển và đại dương:

+ Nhiệt độ trung bình trên bề mặt là 17°C.

+ Nhiệt độ có sự thay đổi phụ thuộc vào: Vị trí địa lý, điều kiện khí hậu,...

+ Biên độ nhiệt năm không lớn, nhất là ở những vùng ngoài khơi và vĩ độ thấp.

- Đặc điểm về độ muối của nước biển và đại dương:

+ Độ muối trung bình là 35‰.

+ Độ muối có sự thay đổi phụ thuộc vào: Lượng nước sông chảy vào biển, độ bốc hơi và lượng mưa.

5. Vai trò của biển và đại dương đối với sự phát triển kinh tế - xã hội.

- Đối với phát triển kinh tế: Cung cấp nguồn tài nguyên phong phú như sinh vật, khoáng sản,...; là không gian để phát triển các ngành kinh tế.

- Đối với xã hội: Tạo điều kiện thuận lợi trong giao lưu kinh tế, xã hội giữa các quốc gia trên thế giới, nguồn sinh kế cho cộng đồng dân cư ven biển.

BÀI 14: ĐẤT

6. Các nhân tố hình thành đất. Vai trò của khí hậu và sinh vật trong quá trình hình thành đất.

- Các nhân tố hình thành đất: Đá mẹ, địa hình, khí hậu, sinh vật, thời gian, con người.

- Ảnh hưởng của khí hậu đến sự hình thành đất:

+ Nhiệt độ, độ ẩm: Phá hủy đá gốc thành các sản phẩm phong hóa → tiếp tục phong hóa → thành đất; nhiệt, ẩm thuận lợi lớp vỏ phong hóa, lớp đất dày và ngược lại.

+ Sinh vật:

- Thực vật: cung cấp chất hữu cơ.
- Vi sinh vật: Phân giải xác hữu cơ và tổng hợp mùn.
- Động vật: Giúp đất tơi xốp, góp phần tạo cấu trúc đất.

BÀI 15: SINH QUYỀN

7. Giới hạn và đặc điểm của sinh quyển.

- Giới hạn: Phần thấp của khí quyển, toàn bộ thủy quyển và phần trên của thạch quyển.
- Đặc điểm:

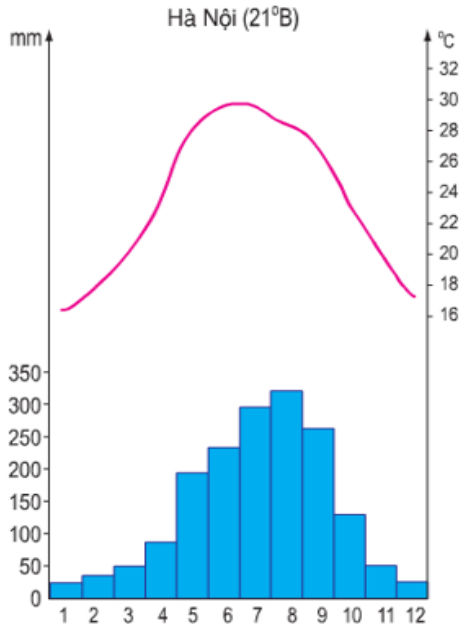
- + Khối lượng vật chất trong sinh quyển nhỏ hơn các quyển khác.
- + Sinh quyển có đặc tính tích lũy năng lượng nhờ khả năng tổng hợp chất hữu cơ từ chất vô cơ.
- + Sinh quyển tham gia tích cực vào các vòng tuần hoàn vật chất rất quan trọng đối với sự sống: Carbon, nitơ,...

8. Câu hỏi vận dụng kiến thức thuộc các bài 10,12,13,14,15.

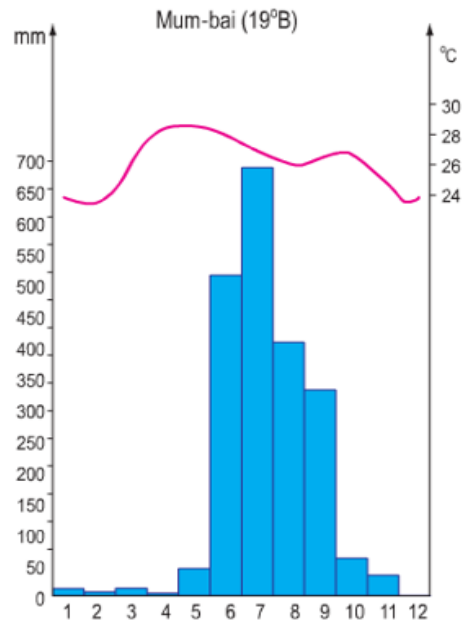
(Giải thích một hiện tượng thời tiết; giải pháp để bảo vệ các loại tài nguyên nước ngọt, nước biển, đất, sinh vật, ...)

THỰC HÀNH:

Cho biểu đồ nhiệt độ và lượng mưa ở Hà Nội và Mum-bai:

Hình 7.3 - Biểu đồ nhiệt độ và lượng mưa của Hà Nội

Hình 7.4 - Biểu đồ nhiệt độ và lượng mưa của Mum-bai (Ấn Độ)

Em hãy hoàn thành bảng dưới đây:

Địa điểm	Kiểu khí hậu	Nhiệt độ trung bình tháng thấp nhất		Nhiệt độ trung bình tháng cao nhất		Biên độ nhiệt năm (°C)
		Tháng	Nhiệt độ (°C)	Tháng	Nhiệt độ (°C)	
Hà Nội	Nhiệt đới gió mùa					
Mum-bai	Nhiệt đới gió mùa					

Địa điểm	Kiểu khí hậu	Tổng lượng mưa trung bình năm (mm)	Mưa nhiều		Mưa ít	
			Các tháng	Lượng mưa (≥ 100 mm)	Các tháng	Lượng mưa (<100 mm)
Hà Nội	Nhiệt đới gió mùa					
Mum-bai	Nhiệt đới gió mùa					

---HẾT---